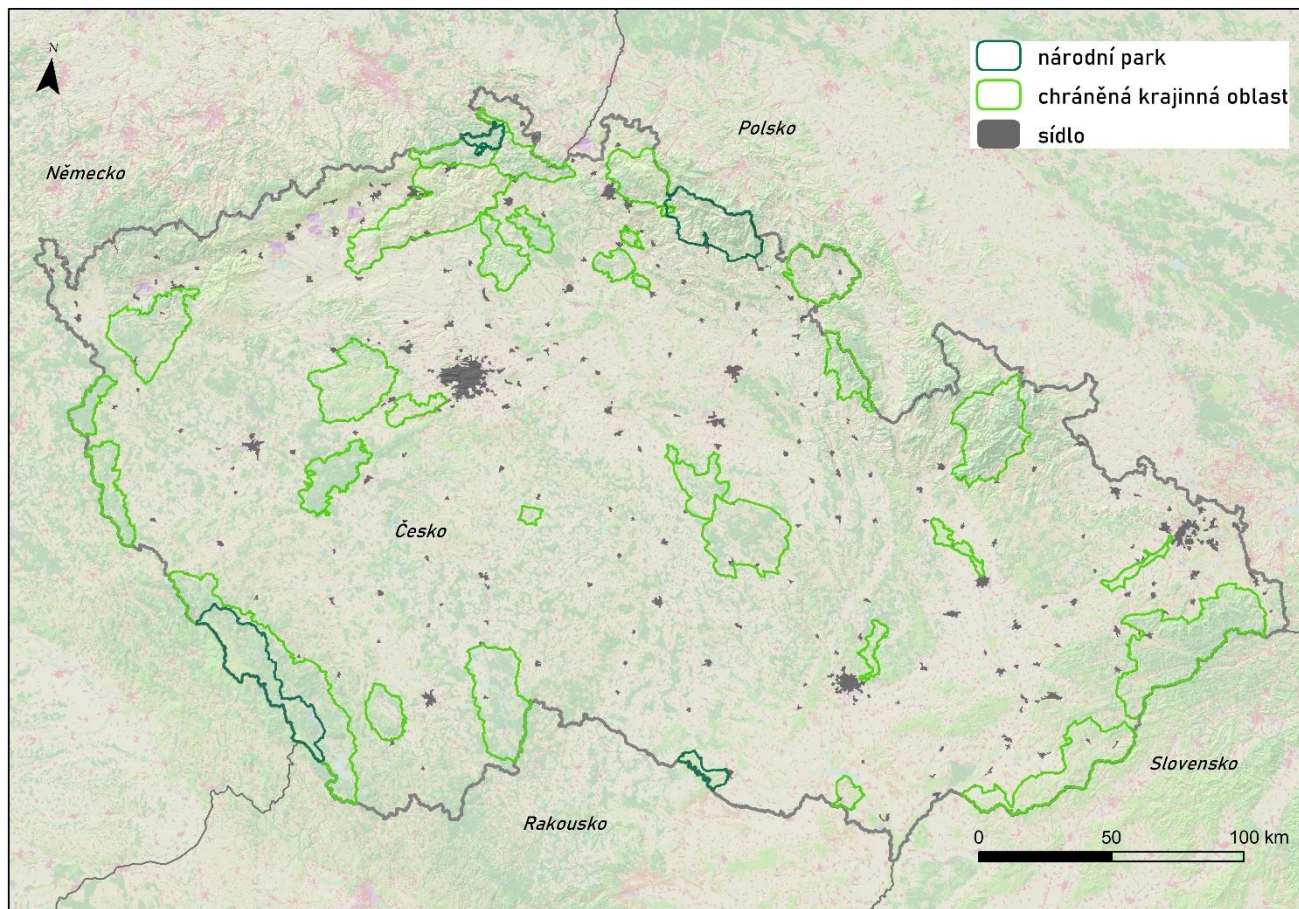

Česká republika

Obsah

Hodnocení míry fragmentace a konektivity krajiny na úrovni ČR 2

Hodnocení míry fragmentace a konektivity krajiny na úrovni ČR

Výsledky jsou prezentovány pomocí map, tabulky a datových vrstev. Oproti loňské zprávě přibyl výpočty pro dva starší časové horizonty 2009 a 2013. Průměrná efektivní velikost oka (EVO) se v ČR od roku 2009 postupně snížila z 38,46 na 37,13 km² (Tab. 1). Mediánová hodnota se po celé sledované období pohybovala kolem 15 km² a mírně se snižovala. Na základě poklesu směrodatné odchylky lze odvodit poměrně značnou variabilitu hodnot EVO od nulové po maximum 463 km².

Z výsledných map (Obr. 1) je patrné, že mezi nejvíce fragmentovaná území patří zázemí velkých sídel, oblasti podél významných dopravních tahů, resp. obecně intenzivně využívané části krajiny – střední a východní Čechy, Liberecko, Plzeňsko, Ostravsko, okolí Brna, Olomouce, resp. Ústí n. Labem. K tomu logicky přistupují koridory podél dálniční sítě a oblasti s hustou sídelní strukturou. Naproti tomu jako nejméně fragmentovaná území vystupují periferní oblasti okrajových pohoří, plochy současných i bývalých.

Při bližším meziroční srovnání výsledků lze na některých místech ČR pozorovat pokles míry fragmentace krajiny zejména z důvodu rušení některých veřejných silnic, resp. omezení vjezdu pro motorová vozidla. Celkově lze výsledky analýzy shrnout tak, že lokálně sice dochází k poklesu míry fragmentace krajiny antropogenními strukturami, ale děje se tak zejména po formální, resp. legislativní stránce než z důvodu reálného odstranění fyzické bariéry. Souhrnně lze naopak pozorovat trend celkového nárůstu míry fragmentace krajiny, zejména z důvodu postupné výstavby dálniční a silniční sítě, resp. rozrůstání zastavěných ploch. Bariérový efekt nových komunikací je však do značné míry tlumen kompenzačními opatřeními (migračními objekty), jejichž vliv ovšem takto nastavená analýza míry fragmentace krajiny nezobrazuje.

Tab. 1 Vybrané statistické hodnoty EVO v letech 2009–2022.

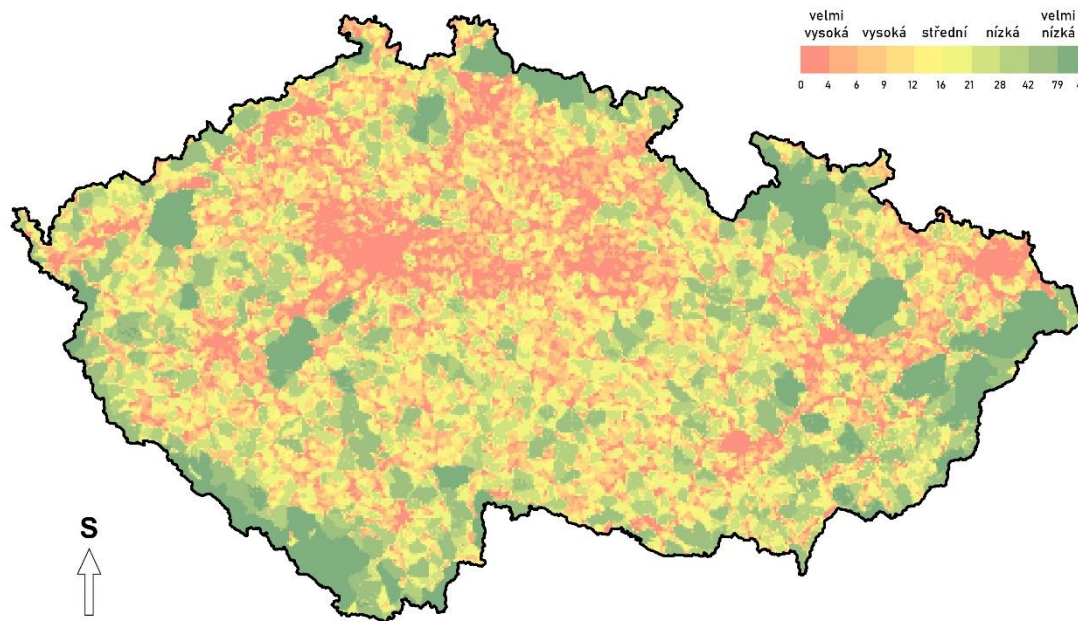
EVO (km ²)	2009	2013	2015	2018	2020	2022
medián	15,86	15,69	15,52	15,53	15,46	15,43
průměr	38,46	38,29	38,20	37,30	37,25	37,13
směr. odchylka	71,22	70,88	70,69	66,92	66,92	66,80

MÍRA FRAGMENTACE KRAJINY V ČESKU

v roce 2009, kvantifikace metodou 10 kvantilů

Míra fragmentace krajiny

Efektivní velikost oka (km²)

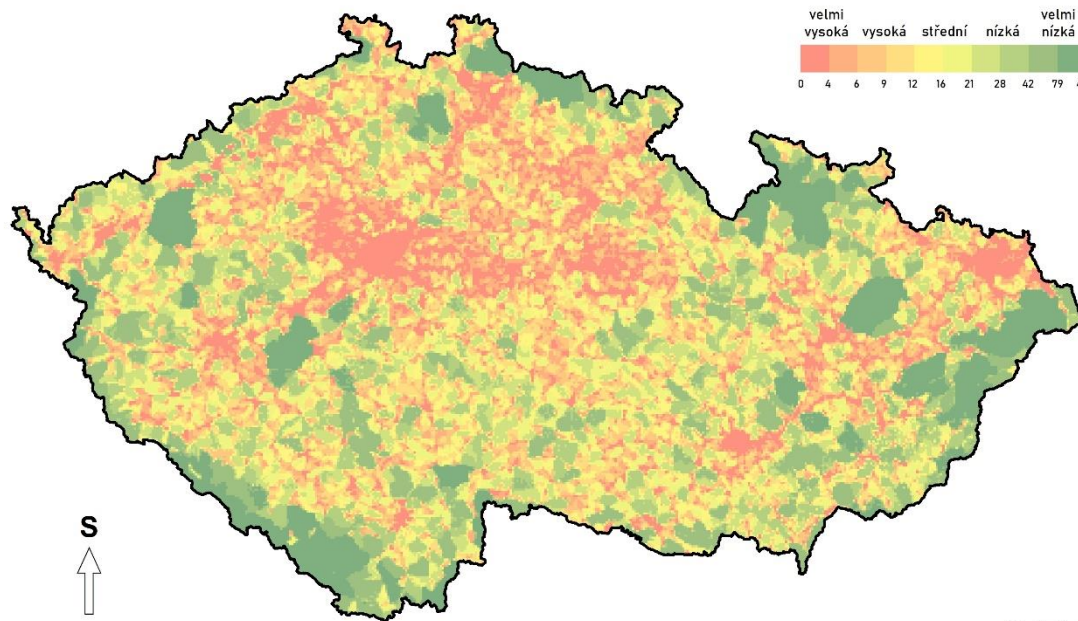
Zýka V., Romportl D.
SPECLab, VÚKŮZ, v. v. i.
PRŮHONICE, 2024

MÍRA FRAGMENTACE KRAJINY V ČESKU

v roce 2013, kvantifikace metodou 10 kvantilů

Míra fragmentace krajiny

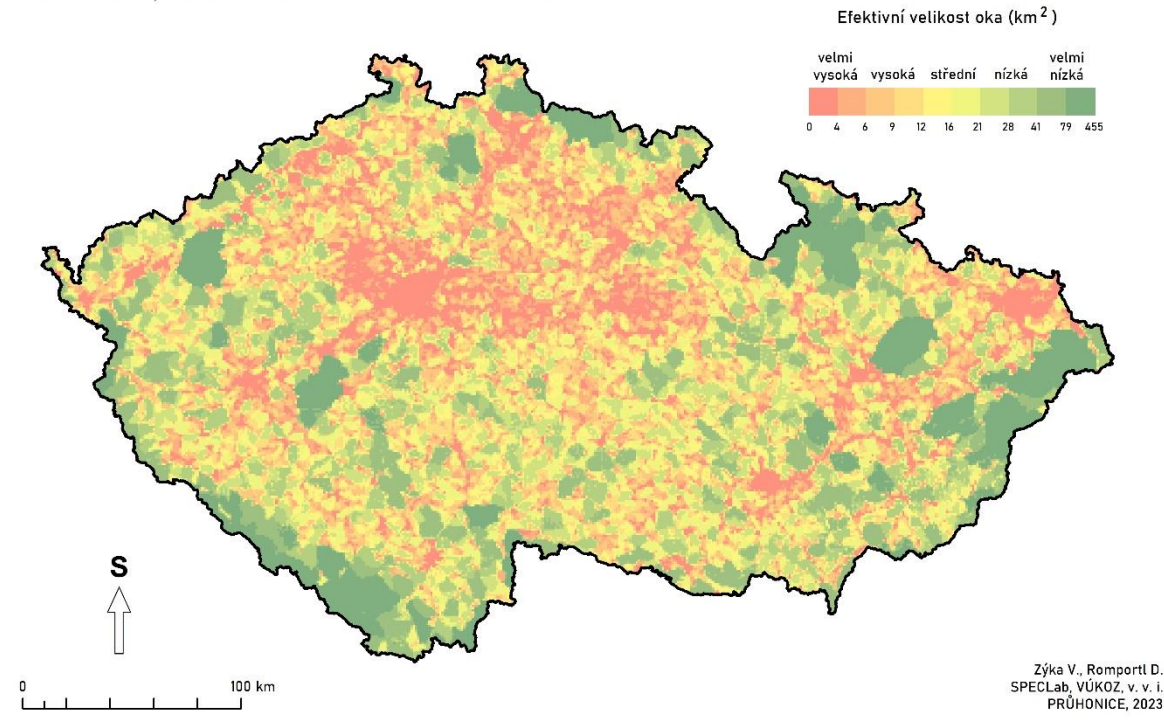
Efektivní velikost oka (km²)

Zýka V., Romportl D.
SPECLab, VÚKŮZ, v. v. i.
PRŮHONICE, 2024

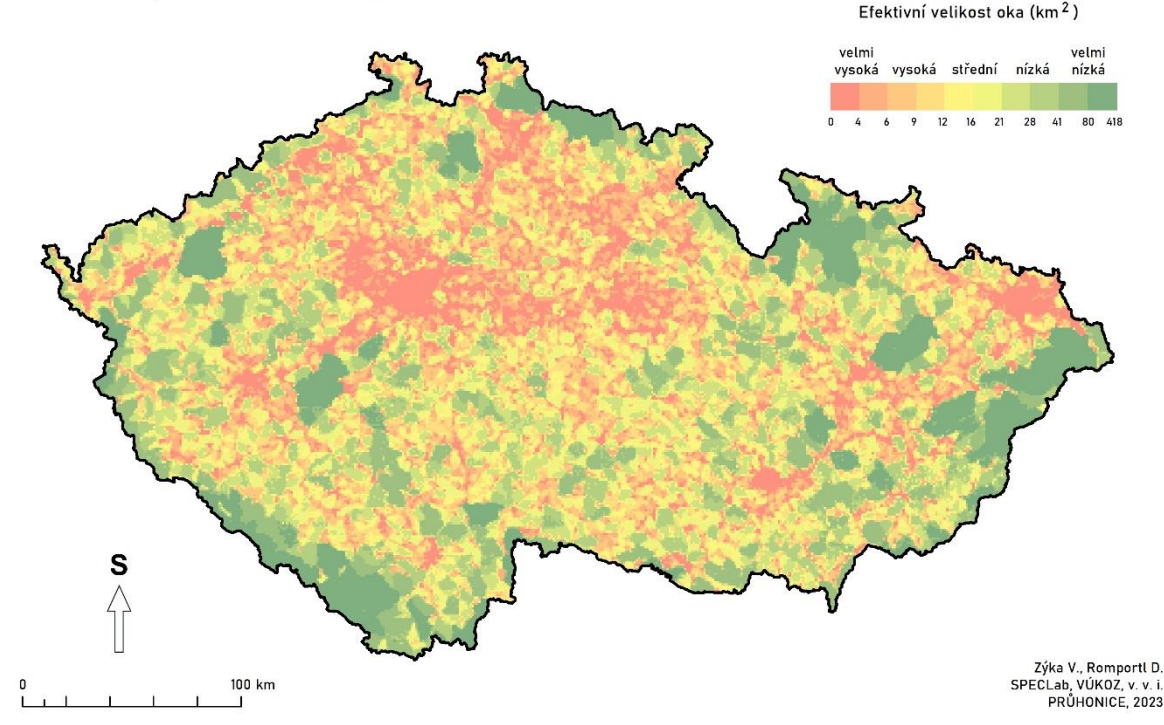
MÍRA FRAGMENTACE KRAJINY V ČESKU

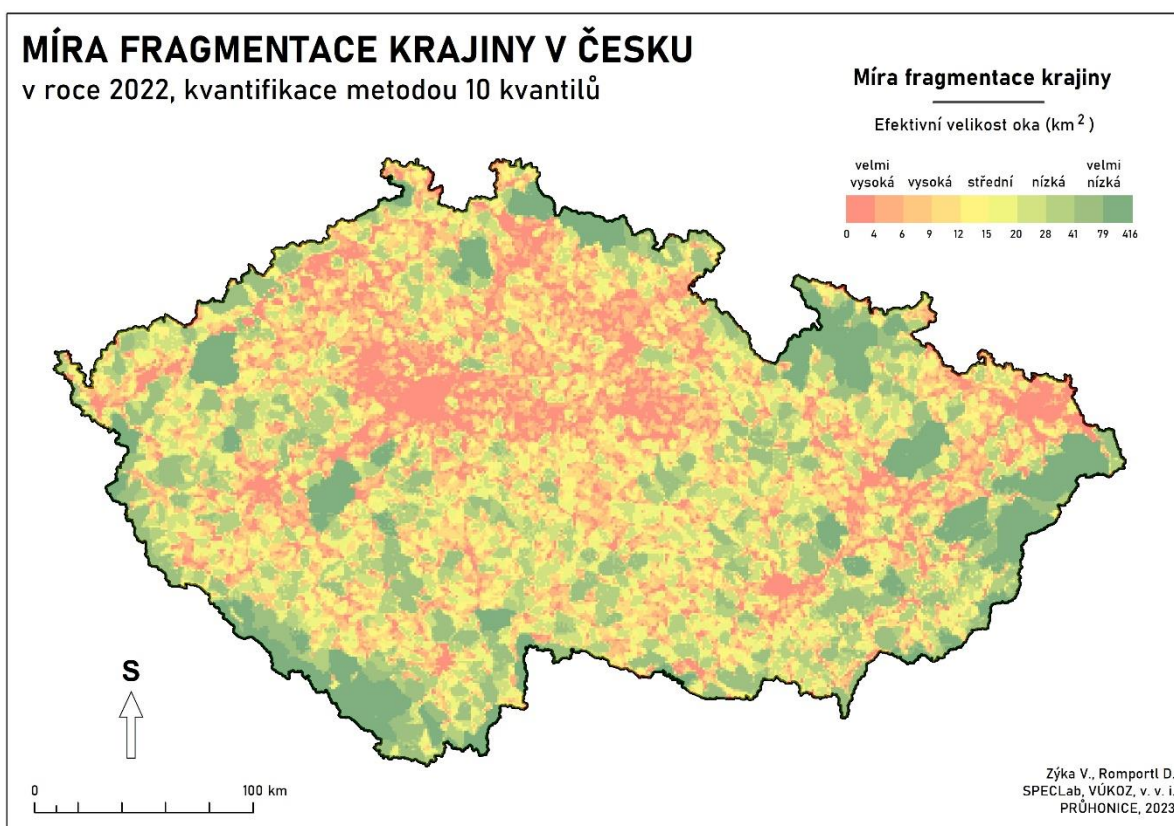
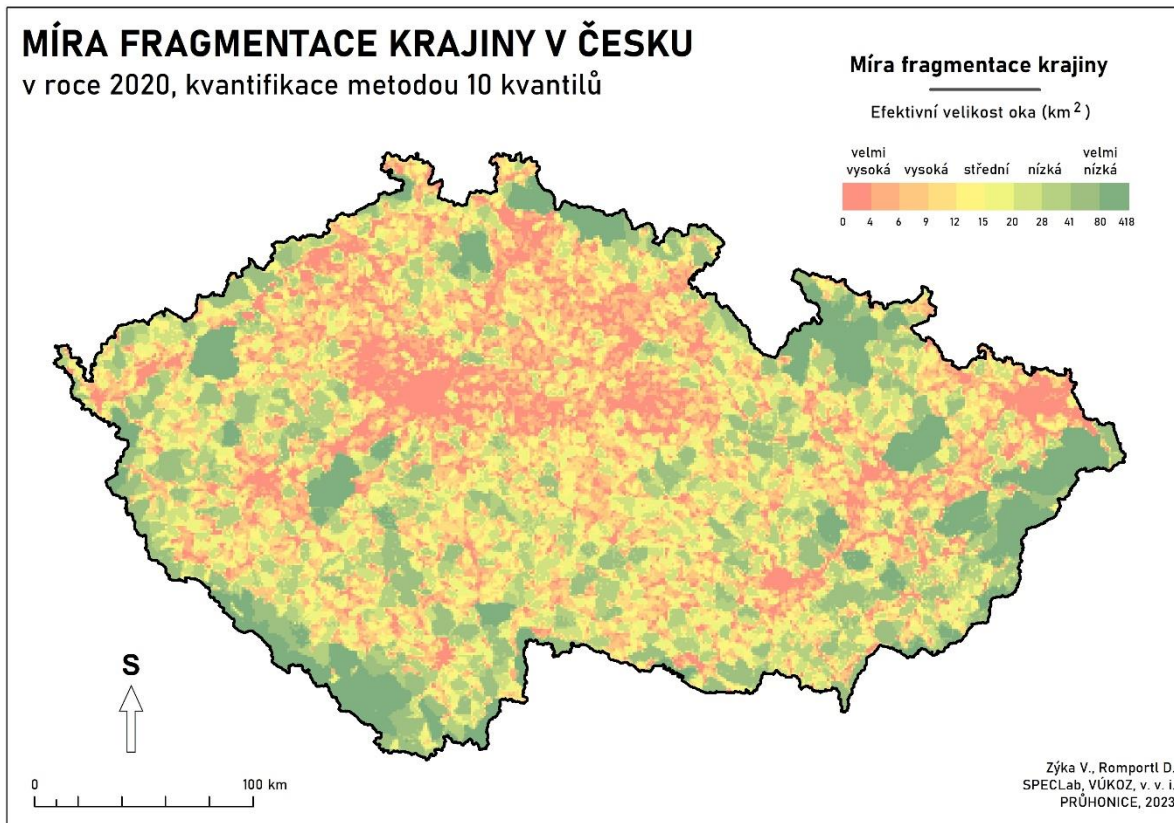
v roce 2015, kvantifikace metodou 10 kvantilů

MÍRA FRAGMENTACE KRAJINY V ČESKU

v roce 2018, kvantifikace metodou 10 kvantilů

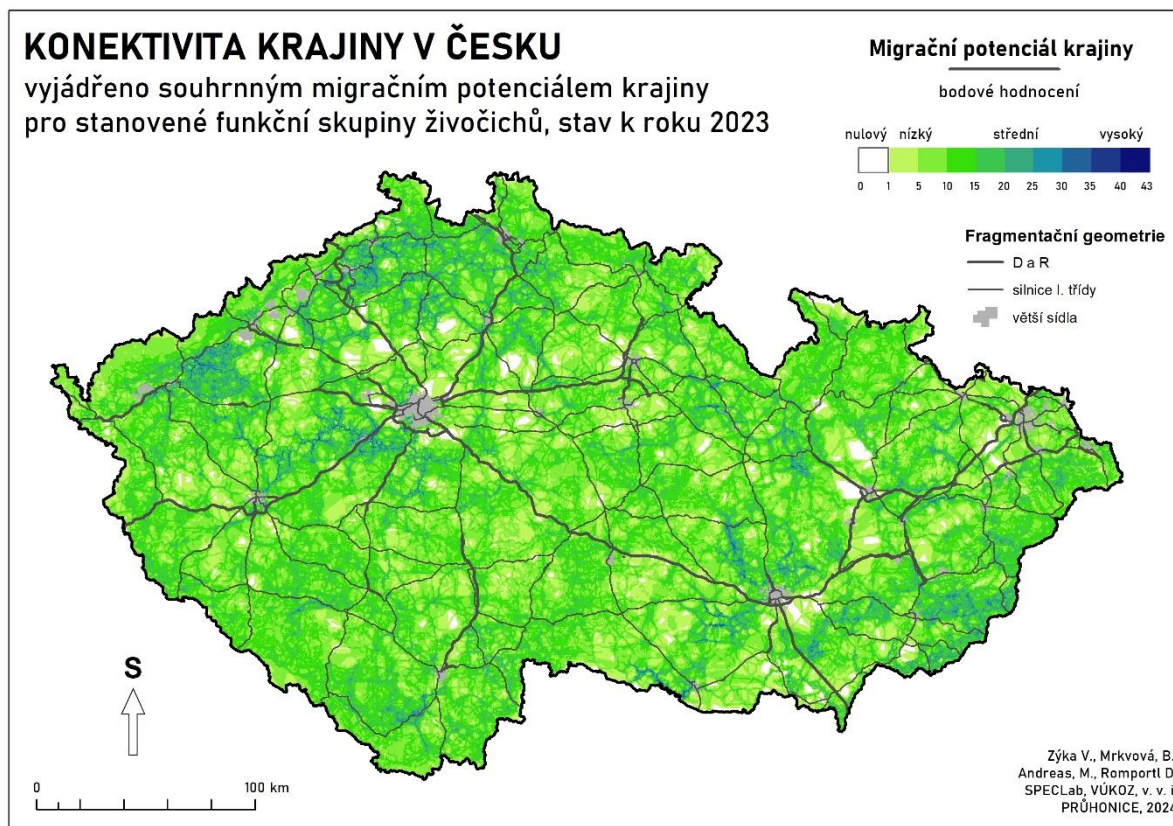

Obr. 1 Vývoj fragmentace krajiny ČR v letech 2009, 2013, 2015, 2018, 2020 a 2022.

Pro modelování konektivity habitatů bylo zvoleno celkem 9 funkčních skupin druhů, které vykazují nejen podobné habitatové preference, ale i prostorové nároky či dispersní schopnosti – jednalo se konkrétně o skupiny lesních měkkýšů, lesních motýlů, mokřadních motýlů, stepních motýlů, obojživelníků otevřené krajiny, stepních plazů, lesních ptáků, vodních, resp. a mokřadních ptáků a o skupinu lesních savců. Analýza konektivity krajiny na celorepublikové úrovni proběhla s využitím nástroje *Linkage Mapper*. Vstupními daty jsou jádrová území výskytu daného druhu (v našem případě funkční skupiny) generovaná z habitatových modelů a rezistenční neboli odporový povrch, který byl připraven překlopením hodnot vhodnosti prostředí (blíže viz kapitoly 2.6 a 2.8 v obecné části). Výsledkem analýz konektivity jsou rastry konektivity pro všech 9 funkčních skupin živočichů. Rastry konektivity mají hodnoty 0–5, kdy 0 = území bez potenciálu ke konektivě, 1 = nízký potenciál, 2 = střední potenciál, 3 = vysoký potenciál, 4 = velmi vysoký potenciál a 5 = jádrové území definované z habitatového modelu vhodnosti prostředí pro danou funkční skupinu. Všechny devět rastrů konektivity bylo následně jednoduše sečteno. Výsledný rastr vyjadřuje souhrnný potenciál konektivity krajiny pro stanovené funkční skupiny živočichů v rozmezí 0 (nejnižší potenciál) až 45 (nejvyšší potenciál).

Současný souhrnný migrační potenciál krajiny v ČR vyjadřuje Obr. 2. Téměř celá ČR je alespoň minimálním způsobem vhodná k migraci vybraných druhů živočichů. Největší potenciál k migraci se nachází na několika územích, např. Doupovské hory, kaňon Berounky a Křivoklátsko, Hornosvratecká vrchovina či Bílé Karpaty. Naopak nulový migrační potenciál má několik území v Polabské nížině, v okolí Brna a na Hané. Některá území s vysokým současným souhrnným migračním potenciálem dosud nejsou součástí zvláště chráněných území a mají proto velký potenciál se jimi stát.

Obr. 2 Současný souhrnný migrační potenciál krajiny v ČR.